

**Ioannis De Lvgo Hispalensis, Societatis Iesv, S. R. E. Tit.
S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales De Virtute Fidei Divinæ**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1656

§. VI. An habitus fidei, vel solus, vel cum aliis, concurrat immediatè ad
assensum conclusionis Theologicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81031)

talís certitudo de valore electionis huius Pontificis magis quam de baptismo alterius paruuli, vel consecratione alicuius hostiæ in particulari, constat id falsum esse: quia sicut non possumus prudenter formidare de legitimitate huius Concilij cuius auctoritate credimus dogmata ibi definita; ita non possumus prudenter formidare de vero Pontifice, à quo Concilium ipsum legitimitatem & auctoritatem participat, ad quam formidinem cohibendam conducunt omnia illa, quæ faciunt, ne possumus prudenter formidare de assensu Dei erga Ecclesiam suam, ne decipiatur: quæ non conducunt, nec concurrunt, ut non possumus formidare de baptismo huius paruuli, vel de consecratione huius hostiæ, ut dictum est.

§. VI.

An habitus fidei, vel solus, vel cum alijs, concurrat immediatè ad assensum conclusionis Theologicæ.

Hec usque diximus de actibus, & de differentiis ex parte obiecti inter actus fidei (& assensus Theologicos: nunc facilius erit dicere de habitu, an habitus Theologiæ distinguatur ad quatuor, vel in ad quatuor ab habitu fidei. In quo diuisi sunt Auctores; aliqui enim absolute dicunt, habitum Theologiæ non distingui ab habitu fidei: ita Scotus, & Ochamus, quos affert Hottado *disp. 10. sect. 1. §. 2.* & alij, quos tacito nomine refert Coninch. *disp. 4. de supernaturalitate actuum dub. 6. n. 119.* Et num. 104. affert Aureolum *q. 1. prologi, ar. 2. §. In processu vero* 2. & probari potest, quia non debent sine necessitate multiplicari habitus, quæ nulla est addendi habitum Theologiæ distinctum, ad assensus Theologicos: nam vel conclusio illa infertur ex utraque præmissa reuelata, & tunc eius obiectum pertinet ad fidem, ut supra vidimus, & sufficit habitus fidei, nam quilibet habitus extenditur ad omnia obiecta materialia, quæ possunt attingi propter suum obiectum formale, v.g. charitas sufficit ad omnia obiecta materialia, quæcunque sint, quæ propter Deum amantur, & habitus misericordiæ sufficit ad omnia media, quæ eligi possunt ad subleuandum proximum, quæ sunt quasi quedam conclusiones, quas voluntas infert ex intentione finis: ergo similiter habitus attingens veritatem principiorum, propter quæ assentimur conclusioni, sufficit ad assensum cuiuslibet conclusionis ex illis præmissis illata: cum ergo conclusio Theologica in eo casu deducatur ex solis præmissis reuelatis, quibus fides assentitur, habitus idem fidei sufficit ad assensum eiusdem conclusionis quæcunque sit.

Si verò conclusio Theologica infertur ex una præmissa reuelata, & altera naturali, sufficit etiam habitus fidei cum habitu naturali, qui versatur circa præmissam illam naturalem ad eligendum assensum circa conclusionem, v.g. si ex una præmissa de fide, & altera pertinente ad medicinam infertur conclusio Theologica, habitus fidei, & habitus Medicinæ sufficiunt ad assensum illius conclusionis. Nam sicut habitus fidei sufficit, quando utraque præmissa pertinet ad fidem: ita habitus fidei, & Medicinæ simul sufficiunt, quando altera præmissa pertinet ad fidem, & altera ad Medicinam. Uterque enim habitus simul attingit sufficienter totum obiectum formale,

quod mouet ad assensum illius conclusionis, atque ideo non erit necessarius alius tertius habitus superadditus. Sicut quando eligeretur aliquod medium propter finem charitatis, & propter finem temperantiæ, non est necessarius alius tertius habitus virtutis ad eligendum medium propter motuum utriusque virtutis, sed sufficienter habitus charitatis, & habitus temperantiæ concurrentes simul ad electionem illius medij.

Alij tamen communiter ponunt habitum Theologiæ distinctum ab habitu fidei. Quam sententiam videtur supponere S. Thom. *1. p. q. 1. ar. 1. & 2.* & pro eadem afferunt Gregorius, Maior, Gabriel, Capreolus, Caietanus, & alij, quos affert Suarez in præfati *disp. 3. sect. 1. num. 3.* & eandem tenet Coninch. *vbi supra n. 119.* & alij quos affert Hottado *disp. 12. sect. 1. §. 4.* & probari potest ex supra dictis, quia diuersum est obiectum formale fidei, & Theologiæ, saltem ex parte, & diuersitas illa refundit valde diuersum modum assentiendi, cum assensus Theologicus non credat obiectum suum soli Deo, atque ideo nec summa firmitate, & supra omnia, sicut credit fides: non est ergo idem, sed diuersus habitus fidei, & Theologiæ. Arguit etiam Coninch. *loco citato*, quia ex opposita sententia sequitur, qui maiorem fidem haberet, esse etiam maiorem Theologum, quod est manifestè contra experientiam. Hoc tamen argumentum probaret etiam, habitum ipsum fidei debere multiplicari pro multitudine veritatum, quas credimus, quia alioquin qui maiorem fidem haberet, plures veritates reuelatas per fidem cognosceret; quod tamen est etiam contra experientiam: plura enim reuelata cognoscit Theologus, & credit explicitè per fidem, quam rusticus, licet hic plerumque maiorem fidem habeat, quam Theologus. Vtrobique ergo dici debet, habitum solum non sufficere sine speciebus obiectorum; quare licet fides sit maior in rustico, quam in Theologo; pauciora tamen, & minus distinctè cognoscit propter defectum specierum, quas plures, & meliores habet Theologus. Sic ergo propter eundem defectum specierum habitus Theologicus, qui idem esset cum habitu fidei, non operaretur assensus Theologicos, licet esset habitus maior, quam in Theologo: imò appellatio Theologi non tribuitur habenti solum habitum infusum, nisi habeat etiam species ad operandum circa obiecta Theologiæ: sicut nec appellatur temperans, aut misericors in communi appellatione infans, aut etiam adultus, licet cum habitu gratiæ habeat etiam habitus infusus harum virtutum, quarum tamen actus nunquam exercuit.

Melius argui posset pro hac sententia ex prudentia infusa, quam Theologi communiter ponunt virtutem distinctam à fide, cum eam nument inter virtutes morales, & fidem inter Theologicas, seu Theologales: & tamen actus prudentiæ infusæ nihil aliud videntur esse, quam conclusiones practicæ deductæ ex principiis fidei. Suppono enim ex infra dicendis cum communi Theologorum, actus supernaturales virtutum, quibus meremur vitam æternam, procedere debere ex fide, tanquam ex prima radice, & fonte totius meriti supernaturalis; quod non aliter sit, nisi quatenus fides deseruit saltem mediata ad proponendum vel honestatem obiecti, vel motuum, quod practicè applicatur postea ad hoc opus in particulari per prudentiam, quæ ex eo, v.g. quod fides docet

333

Sententia ponens habitum Theologiæ distinctum ab habitu fidei.

334

docet, bonam esse misericordiam, & eius opera adiuncta cognitione naturali de circumstantiis indiuidualibus, quæ faciunt, hoc esse opus misericordiae, infert, bonum esse hoc operari: vel certe, quia bonum est operari id, quod apparet exterius esse opus misericordiae, quam fides approbat, & commendat, & hoc opus exterius apparet misericordiae, infert, bonum esse hoc operari: quæ est conclusio Theologica, cum procedat ex vna saltem præmissa de fide per discursum: cum ergo hic actus pertineat ad prudentiam infinitam, quæ ponitur distincta virtus à fide, consequens est, vt Theologia etiam habitus distinguatur à fide, cum eadem sit ratio de illo, ac de habitu prudentiae.

Tertia sententia.

Alij denique distinguunt, & dicunt, quando conclusio deducitur ex duabus reuelatis, concurrere solum habitum fidei; quando verò ex altera reuelata, & altera vel Philosophica, vel peregrina, dari habitum Theologiae distinctum, ita Hurtado *disp. 1. c. sect. 2. §. 37.* Quod consequenter docet ad sententiam suam, quam supra retulimus, & impugnauimus, quæ docet, conclusionem deductam ex duplici præmissa reuelata non esse assensum Theologicum, sed credi de fide, sicut alios articulos fidei.

335 Theologia distinguitur inadaquand ab habitu fidei, vt includens ab inclusio.

Ego aliter distinguendum puto, & dicendum, Theologiam distingui inadæquate ab habitu fidei, vt includens ab inclusio: quæ enim concurrunt ad assensum conclusionis Theologicae includunt habitum fidei, & addunt aliquid aliud: quare vtraque sententia, & distinguens, & non distinguens Theologicum habitum ab habitu fidei in aliquo sensu vera est. Pro cuius explicatione ex dictis in superioribus obseruandum erit quale sit obiectum assensus conclusionis Theologicae; in eo enim inuenitur & obiectum formale & materiale; & quidem obiectum materiale, v.g. risibilitas Christi non est reuelata. Rursus obiectum formale proximum est humanitas Christi, cuius assensus vltimò resoluitur in auctoritatem Dei reuelantis: est etiam connexio risibilitatis cum natura humana, cuius assensus resoluitur in principia Philosophica, vel experientiam. Denique diximus, pertinere etiam aliquo modo ad integrandum motiui formale bonitatem ipsam illationis, seu continentiam obiecti conclusionis in obiectis præmissarum, quæ non creditur propter reuelationem, sed apparet ex terminis, & in seipsa. Diximus etiam in superioribus, assensum conclusionis intrinsece terminari ad obiecta præmissarum saltem in confuso, nec posse tendere in obiectum solum materiale, quin tendat simul in motiui, cum in ipso obiecto materiali secundum se non possit inuenire veritatem, in qua vltimò sistat.

336

Vnde constat, assensum conclusionis Theologicae versari intrinsece & circa obiectum materiale proximum, quod est humanitas Christi, v.g. & connexio risibilis cum homine, & rursus circa obiectum formale vltimum, nempe veracitatem Dei, & reuelationem de humanitate Christi, & motiuium etiam illud quodcumque sit, propter quod tenemus omnem hominem esse risibilem, & denique circa bonitatem illationis, seu continentiam obiecti conclusionis in obiectis præmissarum. Quo supposito, probare iam possumus priorem partem nostræ sententiæ, nempe habitum fidei concurrere ad assensum illius conclusionis: (quod semper intelligo, quando conclusio vera est, non quando esset falsa) quia nimirum habitus

Habitus fidei concurrunt ad assensum conclusionis Theologicae. Probatur.

fidei potest concurrere ad omnes, & singulos actus, qui versantur intrinsece circa eius obiectum formale: sed assensus illius conclusionis est simul saltem indirecè assensus obiecti formalis & credit Christum esse hominem propter auctoritatem Dei; ergo saltem ex ea parte potest habitus fidei concurrere ad eiusmodi assensum. Sicut in exemplo supra adducto, si eodem actu eligimus medium propter motiuium charitatis & temperantiae, poterit habitus charitatis simul cum habitu temperantiæ concurrere ad illum actum, quatenus versatur circa obiectum ipsius charitatis. Quod in vniuersum infra probandum est dispositione sequenti, vbi dicemus, posse nos eodem actu credere obiectum propter motiuium adequatum fidei, & propter medium etiam scientificum: poterit ergo habitus fidei concurrere ad assensum conclusionis, quatenus saltem actus ille versatur circa obiectum formale fidei, & circa humanitatem Christi reuelatam, respectu cuius ille etiam actus est propriè assensus fidei; ergo prout sic debet elici ab habitu fidei. Probatur consequentia; quia prout ille assensus versatur circa humanitatem Christi, propter quam assentitur risibilitati, non est assensus Theologicus, quia non infert humanitatem Christi ex aliis principijs reuelatis, sed ex sola veracitate, & reuelatione Dei: ergo prout sic est verè assensus fidei, cum credat humanitatem Christi firmissimè, & super omnia propter motiuium fidei; ergo ex hoc capite poterit partialiter procedere ab habitu fidei, qui potest concurrere ad omnes actus, in quibus reperitur assensus obiecti reuelati propter veracitatem, & reuelationem Dei.

Secunda verò pars, nempe requiri aliud principium concurrens ad illum assensum, probatur, quia ille idem actus non versatur solum circa obiectum formale & materiale fidei, sed etiam circa aliud obiectum, quod non pertinet ad fidem; Nam vel illa conclusio deducitur ex vna sola præmissa reuelata, & altera non reuelata, vel procedit ex duabus præmissis reuelatis. In primo casu constat ex dictis, actum illum versari circa aliud obiectum formale non pertinens ad fidem, nempe circa obiectum præmissarum non reuelatarum, quod etiam attingitur intrinsece ab assensu conclusionis, vt diximus, & illud obiectum neque est reuelatum, nec creditur mediatè, vel immediatè propter reuelationem, sed vel ex terminis, vel ex principijs Philosophicis, aut Medicis, &c. Ergo prout sic nec pertinet ad fidem, sed ad alium habitum diuersum, & per consequens assensus etiam obiecti conclusionis, quatenus innititur illi alteri principio peregrino, non potest pendere ab habitu fidei solo; sed concurrente alio principio proportionato. In secundo autem casu, quando conclusio infertur ex duplici præmissa reuelata, adhuc indiget alio principio præter fidem: quia, vt vidimus §. 2. motiuium formale vltimum non est solum obiectum præmissarum, sed integratur etiam ex bonitate illationis, seu continentia obiecti conclusionis in obiecto præmissarum, quæ illatio & continentia nisi cognosceretur, non moueretur sufficienter intellectus ad assentiendum conclusioni propter illas præmissas per verum discursum, vt suppono ex ibi dictis. Hæc autem continentia non est obiectum fidei, cum neque sit veracitas, & reuelatio Dei, quod est obiectum formale fidei, neque sit aliquid reuelatum à Deo, nec credatur propter reuelationem, sed cognoscatur

erit ex terminis in se ipsa, vel per alia argumen-
ta, quæ non pendent à reuelatione: ergo saltem
ex hoc capite requiritur aliud principium præter
fidem ad assensum illius conclusionis Theologi-
cæ. An verò illud aliud principium debeat esse
aliquid supernaturale, videbimus §. sequenti:
nunc enim solum dicimus, fidem non concu-
re vt causam adæquatam, quia obiectum
quatenus illius assensus non pertinet ad solam
idem: quare habitus Theologiæ non erit aliquid
simplex, sed complexum ex habitu fidei, & alio
habitu influente ratione illius alterius obiecti.
An verò sufficiat vnus alius habitus simplex, qui
simul cum fide concurrat ad omnes conclusiones
Theologicas, vel requirantur plures habitus pro
variè obiectorum Theologicorum; videbi-
mus etiam §. sequenti.

Argumenta verò adducta pro prima & secunda
sententia supra relata, quatenus contra nostram
procedunt, facile ex dictis solui possunt. Et in
primis ad fundamentum primæ sententiæ, dici-
mus, habitum solum fidei, non sufficere ad assen-
sum Theologicum quia præter obiectum formale
fidei datur aliquid aliud non pertinens ad fidem,
quod partialiter mouet formaliter ad illum assen-
sum, nempe vel aliud principium non reuelatum,
vel saltem bonitas illationis ex principiis reuela-
tis, quæ tamen non est reuelata: ergo requiritur
aliud principium concurrentes ad assensum, qua-
tenus versatur etiam circa hoc aliud obiectum.
An verò hoc principium debeat esse alius habi-
tus infusus, an sufficiat ipse habitus naturalis,
vel intellectus cum speciebus, dicemus §. sequen-
ti. Exemplum autem de habitibus voluntatis non
est simile vt ostendimus §. secundò quia actus
electionis nullum aliud motiuum formale, etiam
partiale, habet præter motiuum intentionis, as-
ensus autem conclusionis Theologicæ habet
aliud motiuum saltem partiale.

Fundamentum secundæ sententiæ probat qui-
dem, fidem solum non sufficere, atque adeò Theo-
logiæ habitum aliquid aliud includere; non ta-
men probat, habitum Theologiæ distingui adæ-
quatè ab habitu fidei. Nam sicut obiectum assen-
sus Theologici non differt adæquatè ab obiecto
fidei, sed illud includit, & addit aliquid aliud, sic
dicendum videtur de habitu, ex ea enim parte,
quæ assensus Theologicus respicit obiectum fi-
dei, non indiget alio principio, sed solum quate-
nus respicit illud aliud obiectum, quod non per-
tinet ad fidem; quod tamen non est obiectum
adæquatum assensus Theologici, vt vidimus. De-
nique ad instantiam, quæ afferebatur de pruden-
tia infusa, constabit ex §. 8. vbi videbimus, an pruden-
tia infusa distinguatur adæquatè ab habitu fi-
dei, atque etiam ab habitu Theologiæ.

Quæritur potest, an quando conclusio Theologi-
ca infertur ex vna præmissa reuelata, & altera non
reuelata, requiratur præter habitum fidei duplex
habitus, alter ad illud assensum, quatenus versatur
circa præmissam non reuelatam, alter ad eundem,
quatenus versatur etiam circa illationem: hæc enim
etiam videntur obiecta valde diuersa. Respondeo,
si sermo sit de habitu acquisito, & naturali, faci-
le concedi posse, requiri duplicem; quia cum h-
bitus acquisiti in mea sententia non sint, nisi spe-
cies intellectuales bene coordinatæ, & dispositæ,
vt dixi in Philosophia, & alibi ex professo dice-
mus; non dubium, quod diuersa species concu-
rat ad cognoscendum principium nõ reuelatum,

& diuersa ad cognoscendam bonitatem illationis.
Loquendo verò de habitu infuso, postea §. sequen-
ti videbimus, an is requiratur vltra habitum fidei.
Ex suppositione autem quod requiratur, posset
aliquis dicere, requiri duplicem habitum infu-
sum. Quia habitus infusus fidei, licet attingat
obiectum formale, & materiale vtriusque præ-
missæ reuelatæ, adhuc non sufficit ad attingen-
dam illationem conclusionis ex illis præmissis re-
uelatis, sed requiritur ad hoc alius habitus infu-
sus: ergo eodem modo habitus infusus, qui at-
tingeret obiectum præmissæ non reuelatæ in con-
clusionem Theologicam, non sufficeret ad attingen-
dam illationem conclusionis ex eadem præmissa
non reuelata, sed ad hoc ponendus esset alius ha-
bitus infusus.

Probabilius tamen videtur, non requiri duos,
sed sufficere vnum habitum infusum ad vtrum-
que. Ad quod retorqueri potest argumentum ex
eodem habitu fidei, qui simul attingit veracita-
tem, & reuelationem Dei, quæ sunt præmissæ
formales, vel virtuales ad rem reuelatam creden-
dam; & tamen idem habitus attingit bonitatem
illationis rei reuelatæ ex veracitate, & reuelatio-
ne Dei: ergo idem etiam habitus infusus, qui at-
tingit præmissam non reuelatam poterit simul
cum habitu fidei attingente præmissam reuela-
tam attingere illationem conclusionis Theologi-
cæ ex præmissis. Vnde ad exemplum in contra-
rium adductum ex eodem habitu fidei, qui non
potest solus sine alio habitu attingere illationem
conclusionis ex duabus præmissis reuelatis, res-
ponderi potest, differentiam esse, quia ideo habi-
tus fidei solus non potest illationem illam attinge-
re, vt diximus, §. 2. quia illatio illa, est extra
finem ad quem datur, & ordinatur habitus fidei,
qui datur ad credendum Deo soli, illatio autem
illa ordinatur ad conclusionem, quam non credi-
mus soli Deo prout deductam per illum discursu-
sum, & ideo diximus, habitum fidei solum suffi-
cere ad illationem mysterij reuelati ex veracitate,
& reuelatione Dei, quia hæc illatio ordinatur ad
credendum Deo mysterium reuelatum, imò in-
cluditur essentialiter in hoc, quod est Deo crede-
re, & in quolibet assensu fidei diuinæ ad quem
per se, & essentialiter datur habitus fidei. Quæ
ratio applicari potest ad habitum Theologiæ,
qui prout distinctus ab habitu fidei, si infusus
est, ordinatur ex sua natura, & essentia ad creden-
dam, quæ ex vno vel pluribus principiis reuelatis
inferantur: cum ergo in hoc assensu Theologico
includatur essentialiter illatio conclusionis ex
suis principiis, consequens est, vt habitus infusus
qui ad hunc finem infunditur credendi eiusmodi
conclusiones, habeat etiam vim attingendi illa-
tionem conclusionis Theologicæ ex suis princi-
piis, quam illationem essentialiter includit crede-
re conclusionem propter principia reuelata, vel
sola, vel cum aliis, ad quam credulitatem ordina-
tur essentialiter habitus Theologiæ.

Vrgebis tamen ex eodem exemplo habitus fi-
dei, quia hic in tantum attingere potest ipse so-
lus illationem mysterij reuelati ex veracitate, &
reuelatione Dei, in quantum idem habitus per
se etiam attingit easdem præmissas, nempe vera-
citatem, & reuelationem Dei; habitus verò ille
infusus, qui additur fidei ad assensum conclusio-
nis Theologicæ, non attingit per se præmissam,
vel præmissas reuelatas; has enim prout inclu-
duntur in conclusione Theologica, attingit for-
maliter.

341

Habitus fidei
datur ad cre-
dendum Deo
soli.

342

340
An quando
conclusio Theo-
logica inferatur
ex vna præmissa
reuelata, & altera
non reuelata, re-
quiratur præter
habitum fidei
duplex habitus

maliter habitus fidei, & ideo diximus habitum fidei debere cōcurrere etiam immediatē ad assensum conclusionis Theologicæ, quatenus ille assensus est etiam assensus præmissæ reuelatæ; ergo licet habitus ille alius Theologicus per se attingat alteram præmissam non reuelatam, & illationem conclusionis, propterea illa præmissa partialiter inferitur; non poterit per se attingere illationem conclusionis ex præmissa reuelata, ad quam attingendam habitus ille non datur. Aliunde cum habitus fidei non attingat per se illationem conclusionis ex præmissa reuelata, quia hæc illatio est extra finem fidei, oportebit dare alium habitum, qui ordinetur ad attingendam hanc illationem, præter habitum, qui attingit præmissam non reuelatam.

343

Responderi tamen potest ex dictis negando necessitatem multiplicandi alium habitum ex hoc capite, quia totum hoc continetur intra finem illius habitus Theologici, qui si infusus est, non infunditur certē ad hoc præcisē, ut assentiamur præmissæ non reuelatæ, sed ad credenda, quæ inferuntur totaliter, vel partialiter ex reuelatis & quia ad hoc necesse est attingere præmissam non reuelatam, ideo datur etiam ut illam attingat, & propter illam credatur conclusio: cum vero ad hunc finem necesse etiam sit attingere conclusionis illationem ex utraque præmissa, ad hunc etiam finem debuit ordinari. Itaque sicut habitus fidei datur ad credendum soli Deo, & ideo per se potest attingere totum, quod includit assensus mysterij reuelati propter auctoritatem Dei, atque adeo per se attingit, & præmissas, nempe veritatem, & reuelationem Dei, & illationem etiam mysterij ex illis: sic ille alius habitus Theologicus datur ad credenda, quæ inferuntur ex reuelatis, & ut concurrens simul cum habitu fidei, attingat per se totum id, quod non potest per se attingere habitus fidei, & ut in ordine ad illum finem suppleat totum, quod deficit habitui fidei. Si ergo habitus fidei per se non posset attingere illationem conclusionis ex reuelatis, ad hoc etiam extenditur per se ille alius habitus, cum hæc etiam attingentia contineatur intra finem ad quem infunditur, & hæc attingentia necessaria sit essentialiter ad assensum conclusionis propter præmissam reuelatam. Quæ omnia dicta sunt sub conditione, si habitus ille sit infusus, de quo nunc absolute dicendum est.

Habitus
Theologicus
ad quid
datur.

§. VII.

Qualis sit hic habitus Theologicæ, an naturalis, vel supernaturalis, an vnus, vel multiplex.

344

Diximus, habitum Theologicæ includere habitum fidei, & addere aliquid aliud: quā ergo parte includit habitum fidei, non est dubiū, quod sit supernaturalis, supponimus enim ex infradicendis, fidem esse habitum supernaturalem, & infusum, quare saltem ex ea parte non manet vera & propria Theologia in hæretico, in quo non manet habitus fidei, nec habet assensus proprios Theologicos, sed alios similes imperfectos, de quo dicemus *infra*, ubi etiam videbimus, an maneat in hæretico, vel etiam in peccatore ille alius habitus infusus, si quis est, qui cum habitu fidei complet habitum integrum Theologicæ.

Nunc ergo quæstio est, an præter habitum fidei Theologia includat alium habitum infusum supernaturalem, an verò solum habitum acquiritum, & naturalem.

Prima sententia in vniuersum dicit, habitum Theologicæ esse supernaturalem. Hanc tenent ipsos quos tacito nomine citat Turrianus *disp. 44. de fide dub. 2. paulo ante finem*, quibus fauent Molina *1. p. q. 1. art. 2. disp. 1. & Fonseca 6. Metaph. cap. 1. quæst. 6. sect. 8.* qui dicunt assensum conclusionis Theologicæ esse supernaturalem, & habitum illi correspondentem esse etiam supernaturalem, quem tamen dicunt non esse infusum, sed acquiritum: in quo insequentia eos arguit Suarez *disp. 3. sect. 11. num. 8.* Absolute autem habitum illum esse supernaturalem in substantia, docet etiam Heraeus *quæst. 19. quem & alios affert Coninch, dicta disp. 4. de actibus supernaturalibus dub. 6. n. 104.*

Secunda sententia absolute dicit, habitum Theologicæ esse acquiritum, & naturalem, ita Valg. *1. p. disp. 1. n. 9.* Turrianus *loco citato*, Coninch *supra num. 118.* Hurtado etiam *disp. 1. 2. sect. 1. Licet §. 17.* quæstionem hanc indecisam reliquit, sed tamen §. 4. approbasse videtur eos, qui habitum Theologicæ acquiritum esse dicebant. Vni- que idem tenet P. Granado *1. p. in præambulis Theologiae disp. 5. sect. 4. & Suarez dicta sect. 11. n. 8.* & alij multi.

Pro resolutione suppono ex *Tract. de gratia* habitum infusum in statu viæ dari à Deo ut per actus proportionatos operemur, & promeremur beatitudinem supernaturalem, ad quam sumus ordinati, & mereamur etiam de congruo iustificationem per gratiam iustificantem, & de condigno eiusdem gratiæ augmentum, quæ est semen gloriæ supernaturalis: quare non sunt alij habitus infusi concedendi præter eos, qui ad hunc finem deseruire possunt, quales sunt habitus virtutum Theologicarum, & moralium per quorum actus mereri possumus: in intellectu autem ponitur habitus infusus fidei, qui deseruit ad actus fidei; constat enim fidem esse habitum infusum ad credendum Deo, & actus fidei esse supernaturales, imò esse principium omnium actuum supernaturalium voluntatis; ponitur etiam in intellectu habitus prudentiæ infusus, cuius actus fundantur etiam in fide, & deseruiunt ad prædictos actus voluntatis supernaturales eliciendos: est enim connaturale, ut volitionem supernaturalem præcedat cognitio etiam eiusdem ordinis, & supernaturalis; cum appetitus elicitus oriatur ex cognitione sibi proportionata, sicut potentia appetitiua debetur principio cognoscitiuo eiusdem ordinis.

Hoc supposito dico, licet omnes assensus conclusionis propriè Theologicæ sint supernaturales, non tamen ad omnes requiri habitum infusum distinctum ab habitu fidei, sed ad aliquos. Prima pars huius assertionis constat ex supradictis §. *precedenti*, ubi diximus, eiusmodi assensum conclusionis Theologicæ esse propriè actum fidei, quatenus versatur circa obiectum præmissæ reuelatæ, & illud credit propter auctoritatem diuinam, atque ideo debere hoc saltem titulo concurrere habitum fidei ad illum assensum, & per consequens assensus ille supernaturalis erit saltem quatenus versatur circa obiectum fidei, quod debito modo credit. Non tamen erit supernaturalis, quando non procedit ab habitu fidei,